

Hodnocení: 3 body

Eva Tročilová

SOC400 Věda, technologie a politika

doc. PaedDr. Zdeněk Konopásek, Dr.

#### Příprava č.6

ABRAHAM, John / SHEPPARD, Julie (1997): Democracy, technocracy, and the secret state of medicines control: Expert and nonexpert perspectives. *Science, Technology, & Human Values*, 22 (2): 139-67

#### ALTERNATIVNÍ NÁZEV:

Schvalování rizikových léčiv: směrem k „technologickému občanství“

#### SHRNUTÍ POINTY TEXTU:

Empirická studie Johna Abrahama a Julie Sheppard se zabývala analýzou postojů a názorů různých účastnických skupin na procedury schvalovacího řízení o vstupu rizikových léčiv na farmaceutický trh.

První účastnickou skupinu této empirické studie tvořili experti (především členové Kontrolního zdravotnického úřadu a členové Stálé komise pro zdravotnickou bezpečnost). Tito experti zaujali ke schvalovacímu procesu rizikových léčiv jednoznačně technokratický přístup, tedy takový, ve kterém by veškeré rozhodování bylo v kompetenci samotných expertů. Většina z nich se shodla na tom, že účast laické veřejnosti na těchto schvalovacích procedurách není vhodná, neboť nedisponují v tomto směru dostatečnými kompetencemi a bezpečnost a rizika daných léčiv nedokážou dostatečně vědecky zhodnotit. Informovanost ne-expertů je přitom podle expertů velmi nízká a navíc také manipulovatelná skrze média a sdělovací prostředky. Velká část této expertní skupiny však také připustila, že i na jejich rozhodování v rámci procesu schvalování rizikových léčiv působí nejrůznější ekonomické a sociální tlaky. Tyto tlaky spočívají například v silné provázanosti vědců s farmaceutickým průmyslem, konkrétně přímo v závislosti vědců na farmaceutických firmách, které prostřednictvím grantů pomáhají financovat vědecké výzkumy. Do druhé účastnické skupiny respondentů byli zahrnuti ne-experti (studenti medicíny, zdravotní personál a pacienti). Na rozdíl od expertní skupiny zvolili členové ne-expertní skupiny přístup demokratický, který by umožňoval participaci laické veřejnosti na schvalovacích procedurách rizikových léčiv. Jejich hlavním argumentem bylo, že tímto způsobem lze docílit větší transparentnosti, a tím také mnohem větší důvěryhodnosti celého schvalovacího procesu.

John Abraham a Julie Sheppard přicházejí s konceptem tzv. „technologického občanství“, které by stavělo na propojenosti vědecké expertízy s názory konzumentů zdravotnické péče (tedy pacientů) a navrhuje ustavení speciálního odboru Komise, který by reprezentoval zájmy laické veřejnosti a vytvořil tak prostor pro vzájemnou diskusi mezi experty a ne-experty.